

Margarethapolder : BMP 2014

Roerdomp (foto Hans Molenaar)

NATUURBESCHERMINGSVERENIGING
de steltkluut
DOST ZEEUWSCH-VLAANDEREN

Omslagfoto : Roerdomp
foto : Hans Molenaar

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	blz. 2
Algemene Informatie	blz. 3
Gebiedsbeschrijving	blz. 4
Motivatie	blz. 5
Gebiedsgerelateerde informatie	blz. 6
Overzichtkaart van de voorkomende biotopen	blz. 7
Weersomstandigheden tijdens de telronden	blz. 8
Veldkaarten (eigen en SOVON)	blz. 9 en 10
Toelichting bij de soortenkaarten	blz. 11
Soorten / Territoria kaarten	blz. 12 t/m 55
Extra waarnemingen	blz. 56
Conclusie	blz. 57
Samenwerking met Staatsbosbeheer	blz. 58
Van de samensteller	blz. 59

Algemene Informatie

Naam gebied : **Margarethapolder** (SOVON plot 4609)

Jaargang BMP: **Nr. 7 (2014)**

Telmethode: BMP – SOVON

Telperiode: 5-03-2014 t/m 25-06-2014

Aantal telronden: 8

Deelnemers: Bram Vroegindeweyj
Hans Molenaar
Kees van Bremen
Peter Maas
Cor Sol.

Foto's : Bram Vroegindeweyj
Hans Molenaar

Auteur: Cor Sol

Sint-Jansvlinder
Foto Bram Vroegindeweyj

Gebiedsbeschrijving

Het Natuurgebied Margarethapolder is nog jong, het is ontwikkeld in 2006.

De Margarethapolder is bedijkt in 1742. Daarbij werden verschillende kreken ingedamd. Na de inpoldering is de polder nog meerdere malen onder water komen te staan. De Fransen hadden hier in 1807 nog een geschutsbatterij om de controle te hebben over de scheepvaart over “de Honte” (Westerschelde).

Napoleon had hier ook een marinehaven gepland, maar dat is er nooit van gekomen.

De drinkwaterputten die men daar toen voor heeft aangelegd zijn nog steeds, ook in het huidige natuurgebied, aanwezig. De laatste inundatie van de polder vond plaats tijdens de stormvloed in januari 1808 en was eigenlijk een gevolg van een menselijke fout doordat een sluisje in een scheidingsdijk open was blijven staan.

Rond 1970, bij de grootschalige dijkverzwaring en ruilverkaveling is de inlaagdijk grotendeels afgegraven en werden delen van de Margarethapolder opgehoogd, waarbij sommige kreken werden uitgebaggerd en anderen werden gedempt. In het kader van het Natuurcompensatieprogramma Westerschelde is van de polder 80 ha aangewezen en ingericht als nieuw natuurgebied.

In de loop van 2006 zijn de werkzaamheden, zoals afgraven bovenlaag, verwijderen van bomen, uitgraven en vergroten van kreken, volledig afgerond en is het beheer van het gebied overgedragen aan Staatsbosbeheer.

Het is de bedoeling dat in delen van het gebied runderen worden ingezet voor extensieve begrazing. Het gebied bestaat uit grote en kleine (brak)waterpartijen, Waterriet en biezten, Bloemrijk rietland en biezten en Grote-zeggemoeras, Glanshaverhooiland, Kamgrasweide evenals Bloemrijk weidevogelgrasland, Kamgras en Kattedoorn.

Het gebied ligt direct ten oosten van Terneuzen (richting Griete), vlak achter de Westerscheldedijk en is daardoor eenvoudig te vinden.

→ Zie ook www.deltabirding.nl (→ Oost Zeeuws-Vlaanderen → Margarethapolder)

Motivatie

De medewerkers aan dit BMP project tellen in diverse gebieden binnen Zeeuws-Vlaanderen.

De Margarethapolder was o.a. een onderdeel van een telgebied van enkelen van hen en was zodoende al vanaf het begin van het omvormen van de landbouwpolder tot natuurgebied een bijzonder interessant object dat met belangstelling werd gevolgd. En niet alleen door hen maar door meerdere leden van de Vogelwerkgroep van Natuurbeschermingsvereniging De Steltkluut (www.steltkluut.nl).

Er werd dus veel over gepraat en de verwachtingen waren hooggespannen.

Toen het gebied was overgedragen aan Staatsbosbeheer werden wij er al snel door SBB bij betrokken.

Dat zo'n nieuw natuurgebied regelmatig geïnteriseerd moest worden, daar was iedereen het over eens.

Wat is echter de beste methode om zo'n zich ontwikkelend nieuw natuurgebied te inventariseren?

Al snel kwamen we tot de conclusie dat als je eveneens de ontwikkeling van de vogelstand op de voet wilt volgen, de beste methode het uitvoeren van een jaarlijks BMP project is.

Dit is alweer het **zevende** BMP rapport over dit gebied en wij hopen dat u het met belangstelling zult lezen.

Uw eventuele op- en of aanmerkingen zullen wij ter harte nemen en zo mogelijk in de rapporten van de komende jaren verwerken.

Gebiedsgerelateerde informatie

Het gebied grenst aan de Westerschelde zeedijk en wordt daarom door veel vogels gebruikt als hoogwater vluchtplaats.

In het gebied worden door Staatsbosbeheer excursies gehouden.

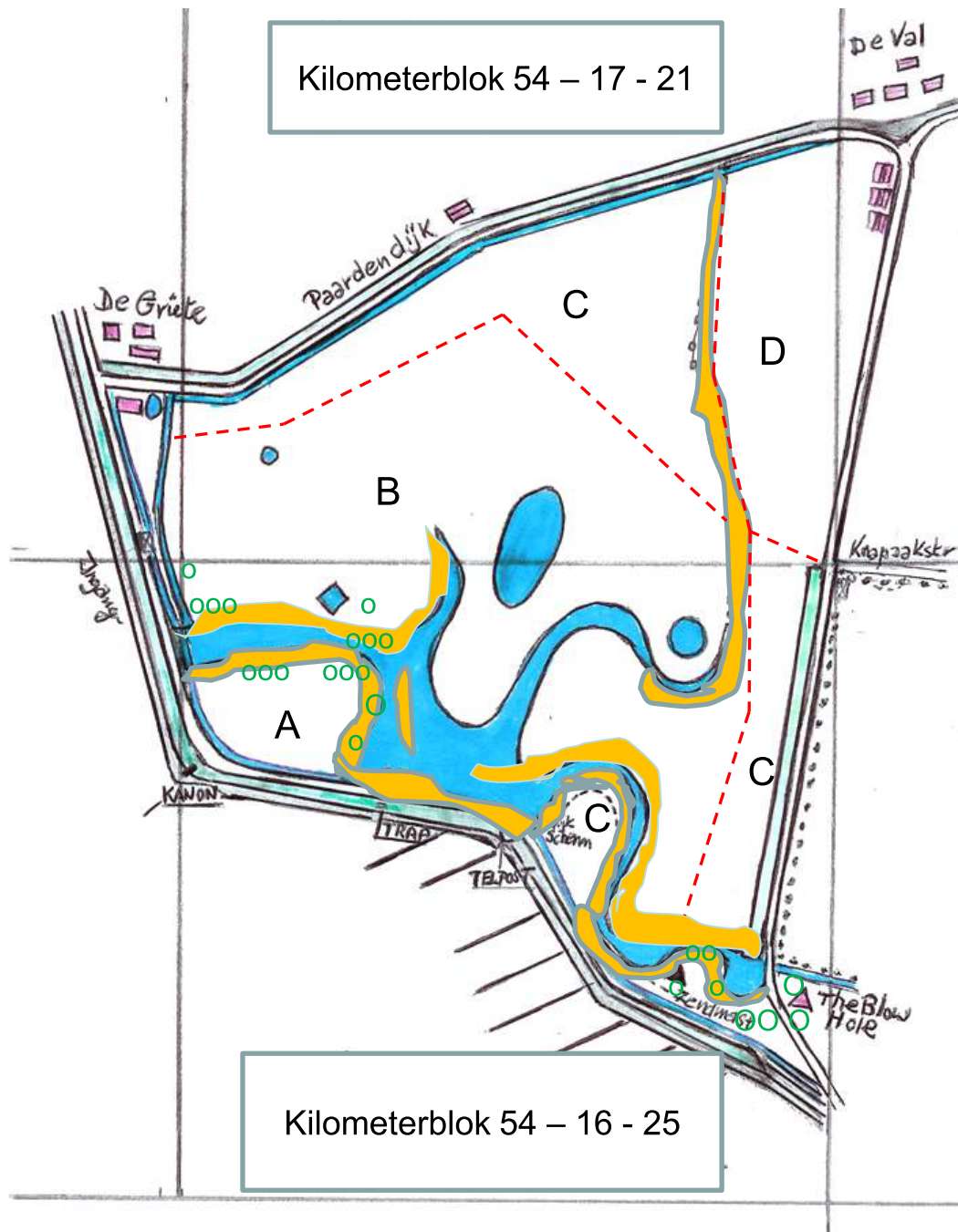
SBB heeft alle medewerking verleend om het Monitoring Project mogelijk te maken.

Bovenop de zeedijk bij het gebied staat een vogeltrek telpost, zie www.trektellen.nl waar men een goed overzicht heeft over het gebied (+ het buitendijkse Westerschelde gebied).

Grutto en Wilde eend Foto : Bram Vroegindeweyj

Overzichtskaart van de
voorkomende biotopen

--- = Afzetting (paaltjes/prikkeldraad)

A = Ruige grassen (zie
gebiedsbeschrijving)

B = Plas-dras gebied met ruige grassen en
ondiepe waterpartijen (afhankelijk van
jaargetijde).

C = Weiland met ondiepe waterpartijen

D = landbouwgrond.

Blauw = Dieper water
(oude en nieuwe kreken)

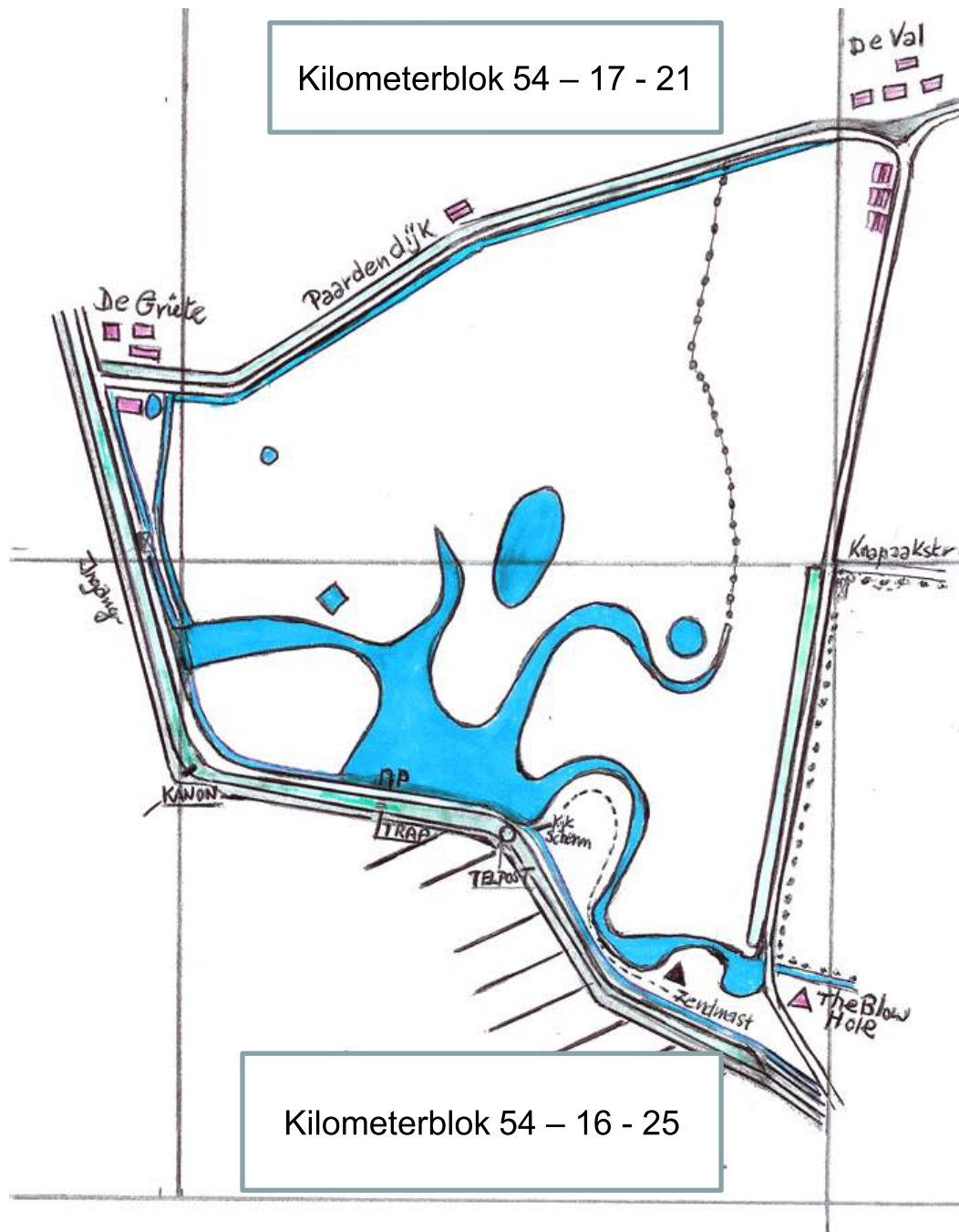
Geel = Riet

ooo = Boompjes (meest Wilg)

ooo = Bomen (meest Populier)

Weersgesteldheid tijdens de telronden 2014

- 1^e ronde 05-03-2014: 07.15 - 10.45 uur, Helder, 4 - 8°C, Nagenoeg windstil.
- 2^e ronde 26-03-2014: 06.30 - 09.50 uur, Licht bewolkt, 4 - 9°C, Windstil.
- 3^e ronde 09-04-2014: 07.00 - 10.45 uur, Helder, 6°C. Wind ZW 2.
- 4^e ronde 25-04-2014: 06.15 – 10.15 uur, Bewolkt 12 - 20°C, Windstil.
- 5^e ronde 14-05-2014: 06.00 – 10.15 uur, Helder -> bewolkt, 7 -12°C, Windstil.
- 6^e ronde 30-05-2014: 06.00 – 10.15 uur, Licht bewolkt, 8 - 13°C, Wind NO 2 - 3.
- 7^e ronde 11-06-2014: 06.00 – 10.00 uur, Licht bewolkt, 15 - 21°C, Windstil.
- 8^e ronde 25-06-2014: 06.30 – 11.30uur, Helder, 12 - 19 °C, Wind O 3 – 4.

Deze veldkaart, maar dan op vol A4 gebruiken we tijdens onze rondes om alle waarnemingen te noteren. De gegevens zetten we later over via het SOVON.

Veldkaart

Telgebied: 4809 Margarethapolder
Opp [Ha]: 118.5

telronde	datum	begintijd	eindtijd
temperatuur	wind	bewolking	neerslag

Toelichting bij soorten kaarten

De stippen op de soorten kaarten representeren een territorium.

De waarnemingen, van iedere tel ronde, zijn aan het eind van de waarneming periode doorgestuurd naar SOVON en vervolgens door het nieuwe SOVON programma bepaald aan de hand van onderstaande normen:

- Uitsluitende waarnemingen
- Fusie afstanden
- Aantal normbezoeken
- Vereiste waarnemingen:
 - In gehele periode
 - In periode tussen de datumgrenzen

De soortenkaarten (zie hierna) zijn opgenomen in de volgorde zoals deze door SOVON wordt gebruikt.

4609 Margarethapolder 2014

Dodaars 9 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Grauwe Gans 19 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Bergeend 1 territorium

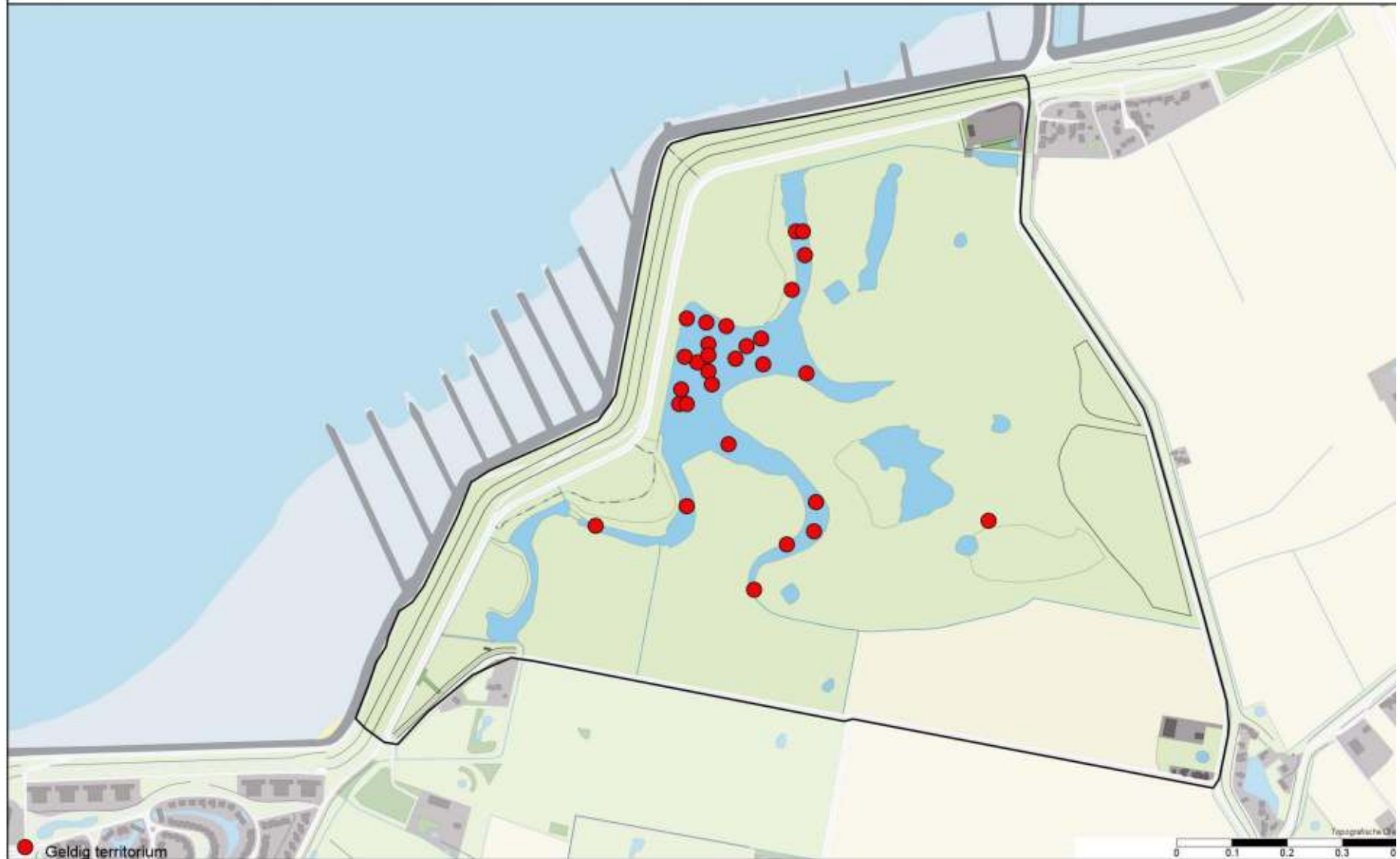
4609 Margarethapolder 2014

Tafeleend 9 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Kuifeend 29 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Krakeend 6 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Slobeend 4 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Wilde Eend 19 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Zomertaling 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Fazant 8 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Fuut 4 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Waterral 4 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Waterhoen 11 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Meerkoet 14 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Scholekster 3 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Kievit 14 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Grutto 14 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Tureluur 12 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Holenduif 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Houtduif 5 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Turkse Tortel 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Koekoek 2 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Groene Specht 3 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Grote Bonte Specht 2 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Pimpelmees 1 territorium

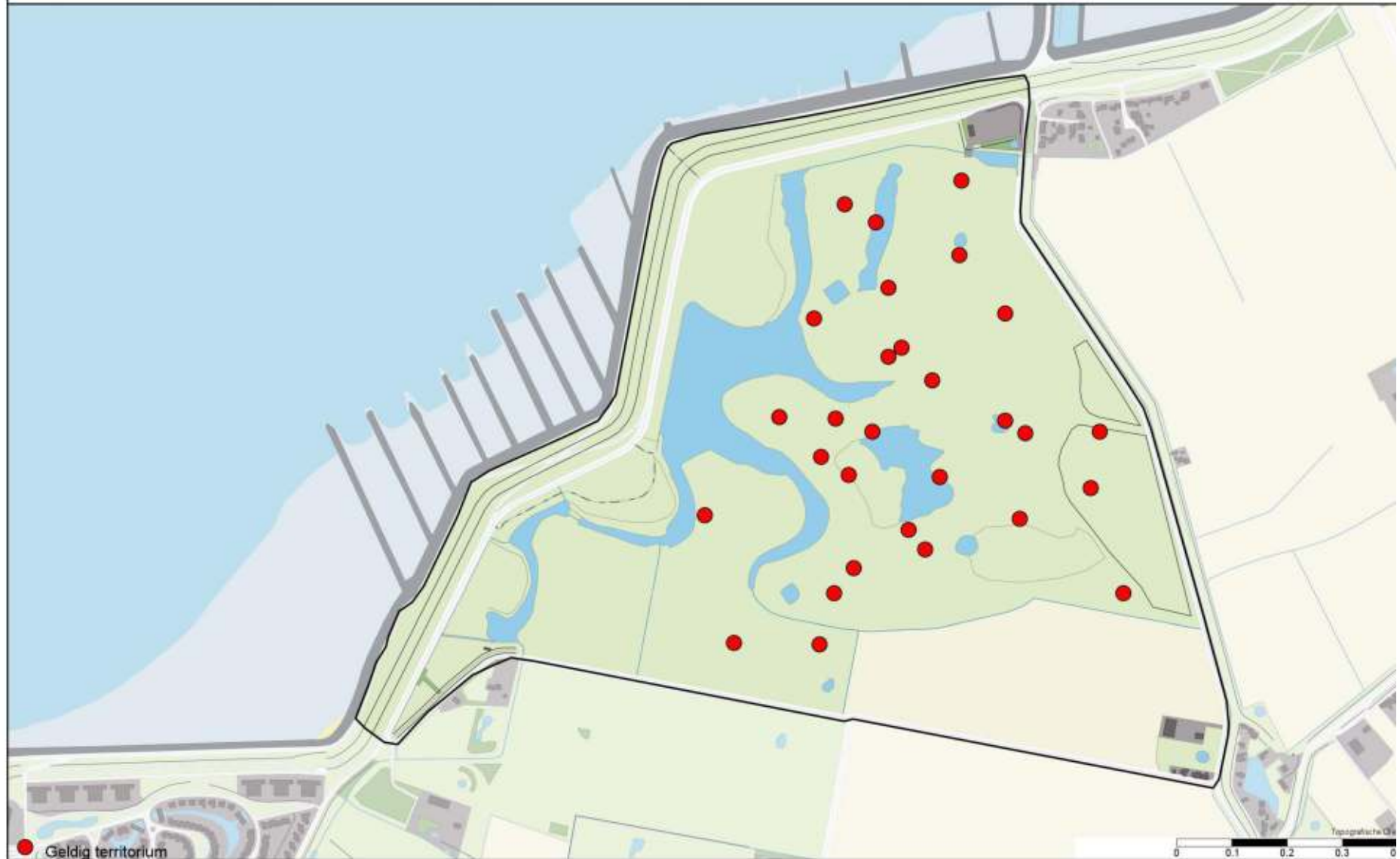
4609 Margarethapolder 2014

Koolmees 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Veldleeuwerik 29 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Tjiftjaf 4 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Fitis 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Grasmus 6 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Sprinkhaanzanger 4 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Bosrietzanger 2 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Kleine Karekiet 29 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Rietzanger 12 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Winterkoning 3 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Merel 6 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Blauwborst 5 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Heggenmus 2 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Gele Kwikstaart 2 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Witte Kwikstaart 1 territorium

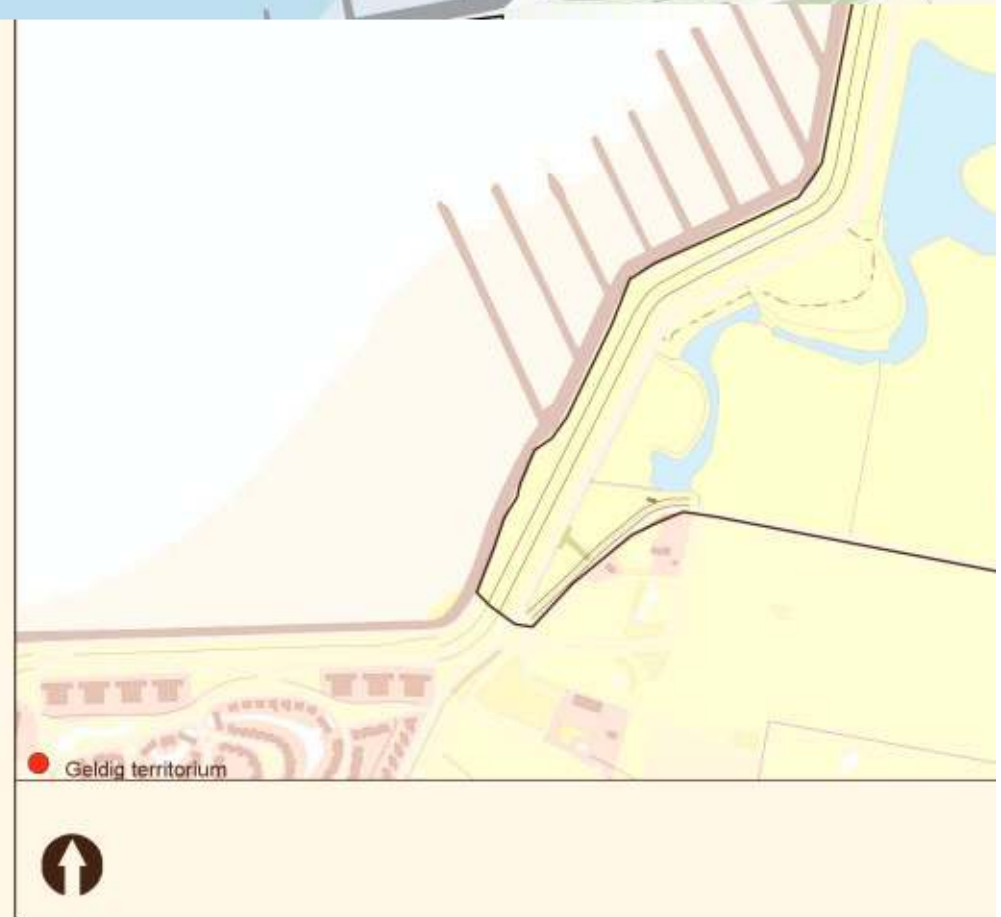
4609 Margarethapolder 2014

Boompieper 1 territorium

4609 Margarethapolder 2014

Graspieper 11 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Putter 9 territoria

4609 Margarethapolder 2014

Rietgors 25 territoria

Extra waarnemingen in de telperiode zowel tijdens de telronden als vanaf de telpost

Geoorde Fuut

Kluut

Groenling

Roerdomp

Goudplevier

Putter

Blauwe Reiger

Kokmeeuw

Soepgans

Kleine Mantelmeeuw

Canadese Gans

Zilvermeeuw

Nijlgans

Visdief

Smient

Paapje

Wintertaling

Tapuit

Soepeend

Baardman

Pijlstaart

Staartmees

Bruine Kiekendief

Gaai

Blauwe Kiekendief

Ekster

Buizerd

Zwarte Kraai

In rood zijn **rodelijst** soorten

Torenvalk

Vink

Conclusies

Volgens de normen van SOVON, werden er 45 soorten met zekere territoria geïnventariseerd, waarvan 9 soorten van de Rode Lijst:

Zomertaling, Slobeend, Grutto, Tureluur, Koekoek, Groene Specht, Veldleeuwerik, Graspieper, Gele Kwikstaart.

Van de in 2013 waargenomen soorten met territoria hebben we er dit jaar 7 niet meer waargenomen, daar staat tegenover dat we dit jaar 13 soorten hebben geteld die we in 2013 niet hadden waargenomen.

De extra waargenomen soorten in 2014 zijn (in rood zijn rode lijst soorten):

Zomertaling, Holenduif, Turkse Tortel, Grote Bonte Specht, Boompieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Sprinkhaanzanger, Bosrietzanger, Pimpelmees, Koolmees, Putter en Watersnip.

De Watersnip is tijdens 3 ronden waargenomen, maar deze wordt door ons nog NIET als territorium erkend ongeacht de uitkomst van het SOVON programma.

Vergelijk voor de verschillen het rapport over 2013 met het huidige rapport.

Er is, tot nu toe, nog steeds variatie in de vogelsoorten waar te nemen wat o.i. te wijten is aan de veranderingen in vegetatie, structuur en waterstand in het gebied en het is te verwachten dat deze trend zich de komende jaren nog zal voort zetten.

Samenwerking met Staatsbosbeheer

Door de intensieve samenwerking met Staatsbosbeheer, één van de Boswachters is een medeteller, is binnen de mogelijkheden van SBB veel tot stand gekomen.

Dit jaar hebben de tellers en SBB een nare ervaring beleefd.

De tellers constateerden op een vroege morgen dat het waterpeil in de Margaretha zeker 50 cm lager stond dan normaal voor de tijd van het jaar en gezien de waterstand bij de vorige telling.

Hierdoor waren diverse nesten, die voordien nog omringd waren met water, droog komen te liggen en waren door de ouder vogels verlaten!!

Wij hebben dat bij SBB gemeld, daar wij geen idee hadden hoe dat kon komen, maar wel begrepen dat dit geen normale situatie was.

Het Waterschap constateerde dat een waterafvoer sluisje was gesaboteerd , wat een veel te grote water afvoer tot gevolg had.

Na reparatie van het sluisje is het waterpeil gedurende enkele weken langzaam weer gestegen.

Dit is voor het Waterschap, SBB en de tellers een reden temeer om extra goed op te letten, maar zoiets kun je waarschijnlijk niet voor zijn.

Van de samensteller

De medewerkers/tellers hebben, alweer voor het 7e jaar, met veel enthousiasme inzet en plezier de tellingen verricht en zullen dit ongetwijfeld in de komende jaren voort zetten. De samensteller van het rapport heeft zijn werk ook sneller kunnen afronden, o.a. door de opgedane ervaring van de vorige 6 jaar en de samenwerking met SOVON. Ook staan wij altijd open voor suggesties die het rapport kunnen verbeteren. Het hoofd punt moet echter de rapportage van de vogeltellingen zijn.

Cor Sol

December 2014

Spreeuwen

Bijen Orchis

Foto's : Hans Molenaar